Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžso/186/2015
Identifikačné číslo spisu:	8014200642
Dátum vydania rozhodnutia:	26.07.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8014200642.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančeníka v právnej veci žalobcov: 1. F. Q. I. - ART MEDIA, Bardejovská 220/2, Svidník, IČO: 45 902 402, 2. N. X. T., bytom P. XX, XX-XXX P., X. republika, 3. A. N. E., bytom U. L. XX XX-XXX U. L., X. republika, zastúpených JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom v Prešove, Masarykova 2, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovanej z 11. februára 2014 číslo: 15634-3/2014-BA a z 11. februára 2014 číslo: 15633-3/2014-BA, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 20. mája 2015 č.k. 3S/43/2014-55 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 20. mája 2015 č.k. 3S/43/2014-55, v napadnutej časti p o t v r d z u j e.

Žalobcom 1., 2., 3. náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom z 20. mája 2015 č.k. 3S/43/2014-55 Krajský súd v Prešove zamietol žalobu žalobcu v 1. rade o preskúmanie rozhodnutí Sociálnej poisťovne, ústredia o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovanej z 11. februára 2014 číslo: 15634-3/2014-BA a z 11. februára 2014 číslo: 15633-3/2014-BA, Vo vzťahu k žalobcovi v 2. rade zrušil rozhodnutie žalovanej zo dňa 11. februára 2014 číslo: 15634-3/2014-BA v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Svidník z 3. októbra 2013 číslo: 5427-12/2013-SK podľa § 250j ods. 2 písm. c), d), e) O.s.p. a vrátil vec žalovanej na ďalšie konanie. Vo vzťahu k žalobcovi v 3. rade krajský súd zrušil rozhodnutie žalovanej z 11. februára 2014 číslo: 15633-3/2014-BA v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Svidník z 3. októbra 2013 číslo: 5427-10/2013-SK podľa § 250j ods. 2 písm. c), d), e) O.s.p. a vrátil vec žalovanej na ďalšie konanie. Zároveň súd zaviazal žalovanú na náhradu trov konania žalobcov v 2. a 3. rade v sume 148, 22 eur.

Rozhodnutím z 11. februára 2014 č. 15634-3/2014-BA žalovaná zamietla odvolanie žalobcu v 1. rade ako zamestnávateľa a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník z 03. októbra 2014 č.

15634-3/2014-BA. Prvostupňovým rozhodnutím rozhodol správny orgán, že žalobcovi v 2. rade zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy uplynutím dňa 26. augusta 2013.

Rozhodnutím z 11. februára 2014 č. 15633-3/2014-BA žalovaná zamietla odvolanie žalobcu v I. rade a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník z 03. októbra 2014 č. 5427-10/2013-SK, ktorým bolo rozhodnuté o zániku povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy žalobcovi v 3. rade uplynutím dňa 31. augusta 2013.

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že žalobca v 1. rade v žalobe okrem nedodržania zákonnej 60-dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí netvrdí žiadne porušenie jeho subjektívnych práv. Podľa názoru krajského súdu nedodržanie procesných lehôt na vydanie rozhodnutí nemá vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí. Pri preskúmavaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia a zrušením žalobou napadnutých rozhodnutí len z tohto dôvodu by žalobca v 1. rade nedosiahol priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Namietané nezákonnosti postupu a rozhodnutí žalovanej bez uvedenia konkrétnych porušení subjektívnych práv žalobcu v 1. rade hmotnoprávnej povahy je pre rozhodnutie vo veci irelevantné. Z obsahu žaloby bolo podľa názoru krajského súdu evidentné, že žalobca v 1. rade nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv ako účastníka konania, ale porušenie práv zamestnancov. Za nedôvodnú považoval krajský súd námietku žalobcu v 1. rade, že žalovaná ako aj organizačné zložky sociálnej poisťovne neboli oprávnené vykonať v predmetnej veci kontrolu vo vzťahu k reálnemu výkonu zamestnania. Podľa ustanovenia § 172 ods. 5 zákona o sociálnom poistení predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, o poistnom v sporných prípadoch, príspevku na starobné dôchodkové sporenie v sporných prípadoch, o pokute, penále, povolení splátok dlžných súm poistného, príspevku na starobné dôchodkové sporenie, pokuty, penále a o zaradení zamestnávateľa do nebezpečnostnej triedy. Tretia časť zákona o sociálnom poistení súčasne v § 195 ods. 1 až 3 upravuje, že organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará potrebné podklady. Z § 196 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vyplýva jednoznačne široká definícia dôkazu, a teda zákon nevylučuje, aby sociálna poisťovňa v rámci dokazovania vykonala šetrenie za účelom zistenia skutočného stavu veci a na základe takto zisteného stavu vo veci rozhodla. Za nedôvodnú považoval krajský súd aj námietku žalobcu v 1. rade, že bola porušená zásada dvojinštančnosti konania, pretože z obsahu predložených administratívnych spisov je podľa jeho názoru nepochybné, že žalovaná vo veci nerozhodovala na základe iných dôkazov ako tých, ktoré boli zistené pred vydaním prvostupňového rozhodnutia, pričom je notoricky známou skutočnosťou, že prvostupňové a odvolacie konanie tvoria jeden celok. Rozhodnutie žalovanej je len podrobnejšie skutkovo a právne odôvodnené. Rozhodnutia správnych orgánov považoval krajský súd za vydané v súlade s § 209 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, lebo v odôvodneniach rozhodnutí správne orgány uviedli, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami boli vedené pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovali. K ostatným námietkam žalobcu o prejudikovaní rozhodnutí v oznámení žalovanej príslušnému orgánu Poľskej republiky a retroaktivite krajský súd konštatoval, že žalobca v 1. rade v žalobách nenamietal porušenie konkrétneho právneho predpisu, ktorý by správnym orgánom takýto postup zakazoval, ani subjektívne práva žalobcu, ktoré mali byť porušené. Žalobu žalobcu v 1. rade preto krajský súd ako nedôvodnú zamietol.

Vo vzťahu k žalobcom v 2. a 3. rade súd dospel k záveru, že sú dôvodné, lebo zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci, rozhodnutia sú pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné a v konaní správnych orgánov bola zistená taká vada, ktorá má vplyv na zákonnosť preskúmavaných rozhodnutí. Podľa právneho názoru krajského súdu z obsahu spisu ani z odôvodnení rozhodnutí nevyplýva, akým spôsobom bolo preukázané, že žalobcovia v 2. a 3. rade reálne činnosť zamestnancov na území Slovenskej republiky nevykonávali. Správne orgány sa dôsledne nevysporiadali ani s otázkou miesta podnikania žalobcu v 1. rade, pretože neodôvodnili, ktoré ustanovenia, akého právneho predpisu

zamestnávateľovi zakazujú ukladať pracovné povinnosti ústnou formou, resp. riadiť pracovnú činnosť externe. Záver o tom, že vo vzťahu k žalobcovi v 1. rade ako zamestnávateľovi nebolo preukázané registrované sídlo alebo miesto podnikania, je predčasný, lebo ďalšie skutočnosti vo vzťahu k priestorom v hoteli Rubín, Svidník, ani skutočnosti súvisiace s otázkou kde bola uzatvorená väčšina zmlúv s klientmi, s miestom kde boli vykonávané hlavné finančné funkcie, vrátane bankovníctva, s miestom náboru zamestnancov a podobne podrobnejšie skúmané neboli. Rovnako nebolo v potrebnom rozsahu vykonané dokazovanie za účelom reálneho výkonu činností žalobcov v 2. a 3. rade ako zamestnancov. Naviac ak na základe takto neúplne a nepresne zisteného skutkového stavu dospeli správne orgány k rozhodnutiam prezentovaným vyššie, sú rozhodnutia pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné, keďže s poukazom na § 209 ods. 4 zákona bolo ich povinnosťou uviesť, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola organizačná zložka vedená pri hodnotení dôkazov a pri hodnotení právnych predpisov na základe ktorých rozhodovala. V konaní správnych orgánov bola podľa posúdenia krajským súdom zistená taká vada, ktorá má vplyv na zákonnosť preskúmavaných rozhodnutí. Žalovaná v preskúmavaných rozhodnutiach uviedla, že proti rozhodnutiam prvostupňového správneho orgánu žalobcovia v 2. a 3. rade odvolania nepodali. Na pojednávaní konanom dňa 20.5.2015 právny zástupca žalobcov v 2. a 3. rade predložil kópie ich odvolaní proti rozhodnutiam prvostupňového správneho orgánu, opatrené pečiatkou Sociálnej poisťovne, pobočky Svidník. V obidvoch prípadoch bolo odvolanie žalobcov v 2. A 3. rade doručené dňa 15.11.2013. Vzhľadom na uvedené ak žalovaná argumentovala tým, že žalobcovia v 2. a 3. rade odvolanie nepodali, nezaoberala sa ich odvolacími námietkami, rozhodla predčasne, na základe neúplne a nepresne zisteného skutkového stavu. Okrem toho výroky rozhodnutí žalovanej sú nepresné, neúplné a teda nepreskúmateľné, keďže ani vo výroku rozhodnutia č. 15634-3/2014-BA ani č. 15633-3/2014-BA žalovaná neuviedla dátum rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ktoré potvrdila. Z uvedených dôvodov krajský súd podľa § 250j ods. 2 písm. c), d), e) O.s.p. vo vzťahu k žalobcom v 2. a 3. rade zrušil rozhodnutia žalovanej v spojení s rozhodnutiami prvostupňového správneho orgánu a vrátil vec žalovanej na ďalšie konanie.

Rozsudok krajského súdu napadli žalobcovia v 1. až 3. a rade spoločne podaným včasným odvolaním, keď žalobca v 1. rade sa odvolal proti časti rozsudku, ktorou prvostupňový súd zamietol jeho žalobu a nepriznal mu nárok na náhradu trov konania a žalobcovia v 2. a 3. rade sa odvolali čo do výšky priznanej náhrady trov konania. Namietali, že rozsudok súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, týkajúcim sa zákonnosti napadnutých rozhodnutí správnych orgánov ako aj postupu im predchádzajúceho. Žalobca v 1. rade tvrdil, že postupom žalovanej a jej organizačnej zložky došlo k porušeniu viacerých jeho subjektívnych práv, konkrétne práva na spravodlivý proces, ktoré zahŕňa aj právo na zákonné administratívne konanie, právo na fungovanie verejnej správy na princípe tzv. dobrej správy (good administration), právo na dodržiavanie základných zásad správneho konania a porušenie subjektívneho práva vlastniť majetok, práva na podnikanie za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a právo na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou. Namietal, že v dôsledku vydaných rozhodnutí má značné ťažkosti s udržaním doterajších zamestnancov a náborom nových, pretože ich príslušné organizácie odmietajú zaregistrovať pre platenie sociálneho a zdravotného poistenia na území Slovenskej republiky. V dôsledku toho sa dostáva do bezvýchodiskovej situácie, v ktorej pri zmenšujúcom sa počte zamestnancov nie je schopný dodržať zmluvné podmienky s obchodnými partnermi, čím o nich prichádza, prichádza o zisk zo zákaziek a hrozia mu aj sankcie za neplnenie dojednaných zmlúv a súdne spory. Rozhodnutie žalovanej označil za nepreskúmateľné a arbitrárne. Nesúhlasil s argumentáciou prvostupňového súdu o tom, že zo žaloby žalobcu v 1. rade nevyplýva žiadne porušenie jeho subjektívnych práv. Už aj len porušenie základných zásad správneho konania, ako v tomto prípade, je porušením subjektívnych práv žalobcu 1/ ako účastníka správneho konania. Namietal tiež, že nemal možnosť vyjadriť sa k argumentom súvisiacim s nepreukázaním registrovaného miesta podnikania zamestnávateľa, nakoľko po prvýkrát boli spomenuté až v druhostupňovom rozhodnutí žalovanej. Opakovane poukázal na list žalovanej - oznámenie, týkajúce sa spoločností, ktoré na území Slovenskej republiky vykonávajú činnosť ako tzv. schránkové firmy zo dňa 25.07.2013, v ktorom žalovaná informuje príslušný poľský orgán sociálneho zabezpečenia (ZUS, Department Ubezpieczen i Sladek) o tom, že zamestnanci žalobcu v prvom rade a ďalších vybraných zamestnávateľov nepodliehajú slovenským právnym predpisom a o tom, že v prípade podania odvolania zo strany žalobcu 1/ a ďalších

zamestnávateľov tieto zamietne a potvrdí rozhodnutia svojich organizačných zložiek, čím podľa jeho názoru došlo k neprípustnému prejudikovaniu rozhodnutia v odvolacom konaní. Trval na tom, že do kompetencie žalovanej nepatrí kompetencia na uskutočnenie kontroly a namietal aj spôsob jej vykonania. Žalobcovia namietali, že nie je ich povinnosťou preukazovať, aký právny predpis žalovaná porušila, ale žalovaná ako správny orgán je povinná uviesť relevantné právne ustanovenia, podľa ktorých v konkrétnej veci rozhodla. Z preberania a distribúcie letákov má žalobca v 1. rade vyhotovené fotografické záznamy, roznášanie letákov kontrolujú iní zamestnanci a zamestnancom sa vedú dochádzkové listy, čo podľa jeho názoru jednoznačne preukazuje reálny výkon činnosti na území Slovenskej republiky. Má za to, že rozhodujúcim by bolo vyžiadanie si stanoviska daňového úradu, nakoľko žalobca v 1. rade je subjektom registrovaným na DPH a pravidelne daňovému úradu odovzdáva štvrťročné súhrnné výkazy a každý rok podáva aj daňové priznanie na daň z príjmu, z ktorých vyplýva rozsah a obsah jeho činnosti. V súvislosti s preukázaním uvedených skutočností poukázal žalobca v prvom rade tiež na to, že pri kontrolách, ktoré u neho vykonala organizačná zložka žalovanej, predložil tzv. reporty (správy) dochádzky jednotlivých zamestnancov do práce. Ďalej namieta, že došlo k neprípustnej retroaktivite v rozhodnutiach žalovanej. V predchádzajúcich rokoch vykonala organizačná zložka žalovanej ako aj inšpektorát práce u žalobcu 1/ kontrolu a neboli zistené žiadne nedostatky - ani čo sa týka reálneho výkonu práce zamestnancov, ani čo sa týka skutočného miesta podnikania v Slovenskej republike. Kontrola vykonaná v marci 2013 už zistila závažné nedostatky odôvodňujúce retroaktívne rozhodnutie o zániku sociálneho poistenia zamestnancov. Aj podľa „praktickej príručky" prípadné zistenia zakladajúce zmenu uplatniteľnej legislatívy sa aplikujú až od momentu zistenia, nie spätne. Žalobcovia v 2. a 3. rade majú za to, že im mala byť priznaná náhrada trov konania aj za úkon právnej služby - spísanie žaloby. Ďalej žalobcovia v 2. a 3. rade namietajú krátenie režijného paušálu.

Žalovaná sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov pridržiavala svojich predchádzajúcich vyjadrení a uviedla, že vykonáva kontroly reálneho výkonu činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky, ktorí majú bydlisko v Poľskej republike, a ktorých zamestnávateľ má sídlo na území SR, na základe podnetu ZUS Varšava a z dôvodu pretrvávajúceho trendu narastajúceho počtu registrovaných „poľských zamestnávateľov" vzbudzujúceho podozrenie zo zneužívania systému verejného zdravotného poistenia. Ide o zamestnávateľov, ktorí prihlásili na povinné sociálne poistenie zamestnancov v pracovnoprávnom vzťahu, ktorých príjem sa pohyboval v rozpätí od 25,00 do 50,00 eur mesačne a pracovná činnosť v rozsahu 4 až 10 hodín mesačne. Len v tých prípadoch, kde sa nepreukáže reálny výkon činnosti dotknutého zamestnanca na základe špecifických kritérií, rozhoduje Sociálna poisťovňa o tom, že zamestnancovi nevzniklo, resp. zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy. V prípade, ak už bol vystavený formulár E 101 SK/PD A1, títo zamestnanci podliehajú slovenskej legislatíve až do dňa platnosti formulárov a po ukončení ich platnosti Sociálna poisťovňa rozhoduje o zániku sociálneho poistenia dňom, ktorým platnosť formulára skončila. Uviedla, že ako inštitúcia príslušná na určenie uplatniteľnej legislatívy zodpovedá za správnosť údajov uvedených vo formulári E 101/PD A1, a je povinná kedykoľvek zvážiť, na základe relevantných skutočností, oprávnenosť vydania týchto formulárov, resp. či ich vydané bolo v súlade s právom. K ďalším námietkam žalobcu v 1. rade uviedla, že Sociálna poisťovňa svojím rozhodnutím nezasahuje do jeho majetkových práv, pretože nerozhoduje o jeho odvodovej povinnosti, ale o nevzniku, resp. zániku sociálneho poistenia jeho zamestnancov podľa slovenskej legislatívy, čo má za následok, že za týchto zamestnancov nebol povinný platiť poistné na sociálne poistenie. Preto žalobca nie je rozhodnutím Sociálnej poisťovne dotknutý na svojich majetkových právach. Na preukázanie reálneho výkonu činnosti zamestnancov nepostačuje len formálnym spôsobom deklarovať podnikanie, napr. pracovnými zmluvami, obchodnými zmluvami, mesačnými dochádzkami zamestnancov. Sociálna poisťovňa pri posudzovaní reálneho výkonu činnosti vychádza napr. aj z dohodnutých mzdových podmienok. V tejto súvislosti poukázala na to, že počet hodín, ktoré majú zamestnanci za mesiac odrobiť a k tomu prislúchajúca mzda za vykonanú prácu, vzbudzujú odôvodnené pochybnosti o rentabilnosti. Ako inštitúcia zodpovedná za riadne uplatňovanie koordinačných nariadení je žalovaná toho názoru, že pri posudzovaní žiadostí je povinná skúmať aj charakter činnosti danej spoločnosti, pretože ak ide o čisto prevádzkovú činnosť spoločnosti, nie sú splnené podmienky uvedené v hlave II základného nariadenia. Keďže daňové úrady neurčujú uplatniteľnú legislatívu, stanovisko daňového úradu v tomto smere by bolo právne irelevantné. K námietke žalobcu v

1. rade, ktorou poukázal na rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 8519-5/2012-BA zo dňa 28. júna 2012, uviedla, že ide o jediné rozhodnutie v skutkovo a právne obdobnej veci, ktorým bolo zrušené rozhodnutie prvostupňového orgánu. Žalovaná svoj právny názor prehodnotila a následne vo všetkých ostatných obdobných prípadoch postupovala tak, že rozhodnutia prvostupňových orgánov, na základe ktorých účastníkom konania nevzniklo, resp. zaniklo sociálne poistenie podľa slovenskej legislatívy potvrdila. Má za to, že dôkazné bremeno leží nielen na Sociálnej poisťovni, ale aj na žalobcoch a túto povinnosť si riadne nesplnili. Žalovaná tiež nesúhlasí s vyčíslením trov žalobcami. Vzhľadom na uvedené potom žalovaná navrhuje, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3S/43/2014-55 z 20. mája 2015v časti týkajúcej sa žalobcu v 1. rade a v časti týkajúcej sa trov konania žalobcov v 2. a 3. rade potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p."). V zmysle § 492 ods. 2 S. s. p. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmavajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 246c ods. 1 O. s. p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti.

Podľa § 247 ods. 1 O. s. p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Z obsahu žaloby jednoznačne vyplýva, že žalobca v 1. rade nenamietal porušenie vlastných subjektívnych práv, ale porušenie práv svojich zamestnancov, keď okrem nedodržania zákonnej 60 dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí, žiadne porušenie svojich subjektívnych práv netvrdil. Samotné nedodržanie procesných lehôt pri vydaní napadnutých rozhodnutí nemá za následok ich nezákonnosť, keďže prípadným zrušením žalobou napadnutých rozhodnutí len z tohto dôvodu by žalobca v 1. rade priaznivejšie rozhodnutie vo veci nedosiahol. Záver krajského súdu, že žalobca v 1. rade nebol aktívne hmotnoprávne legitimovanou osobou na podanie žaloby pre absenciu atribútu ukrátenia na právach, sú preto správne. V tomto kontexte odvolací súd odkazuje aj na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 228/2011-9 zo dňa 02.06.2011, podľa ktorého: „ Na aktívnu legitimáciu na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) nestačí, že žalobca bol účastníkom správneho konania (alebo sa s ním v správnom konaní malo ako s účastníkom konať), ale zároveň musel byť ako účastník správneho konania rozhodnutím, preskúmania zákonnosti ktorého sa domáha, ako aj postupom správneho orgánu na svojich právach ukrátený. Správne súdnictvo tak nie je založené na verejnej žalobe (actio popularis), ktorá by umožnila komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potenciálne možné. Ako vyplýva z uvedeného, samotné postavenie účastníka v správnom konaní ešte k naplneniu podmienky dotknutosti, resp. ukrátenia práv žalobcu nevedie."

Vzhľadom na vyššie uvedené nebolo možné zohľadniť námietku žalobcu v 1. rade, že postupom žalovanej a jej organizačnej zložky došlo k porušeniu viacerých subjektívnych práv žalobcu, keď vo vzťahu k porušeniu práva na zákonné administratívne konanie, práva na fungovanie verejnej správy na princípe tzv. dobrej správy, práva na dodržiavanie základných zásad správneho konania ani nešpecifikoval, konkrétne v čom toto porušenie podľa jeho názoru spočívalo. Všeobecné tvrdenia žalobcu v 1. rade, že došlo aj k porušeniu jeho práva vlastniť majetok, práva podnikať za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a práva na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou, keď v dôsledku

vydaných rozhodnutí má značné ťažkosti s udržaním doterajších zamestnancov a náborom nových zamestnancov, v dôsledku čoho sa dostáva do bezvýchodiskovej situácie, lebo pri zmenšujúcom sa počte zamestnancov nie je schopný dodržať zmluvné podmienky dohodnuté s obchodnými partnermi, čím o nich prichádza, prichádza o zisk zo zákaziek a hrozia mu aj sankcie za neplnenie dojednaných zmlúv a súdne spory, odvolací súd za relevantné nepovažoval, nakoľko žalobca argumentoval len okolnosťami vo vzťahu k uchádzačom o zamestnanie, ktorí sú výlučne poľskej štátnej príslušnosti a ktorí odmietajú na území SR pracovať z dôvodu, že ich príslušné verejnoprávne organizácie odmietajú zaregistrovať pre platenie sociálneho a zdravotného poistenia na území SR. Na uvedené argumenty žalobcu v 1. rade nebolo možné prihliadnuť aj z dôvodu, že tieto nenamietal riadne a včas v žalobe ale až v odvolacom konaní (§ 250j O.s.p.).

Závery krajského súdu o tom, že žalobca v 1. rade nebol aktívne hmotnoprávne legitimovanou osobou sú správne. Pokiaľ žalobu zamietol, rozhodol správne, pretože žalobca v 1. rade nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv, ale práv žalobcu v 2. a 3. rade - jeho zamestnancov. Odvolací súd preto v zmysle § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil rozhodnutie krajského súdu v časti, v ktorej prvostupňový súd žalobu zamietol.

Keďže žalobca v 1. rade nemal úspech vo veci samej, správne rozhodol prvostupňový súd, keď mu nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Podľa § 13a ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška")
Odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za tieto úkony právnej služby:

a) prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom,
b) ďalšia porada alebo rokovanie s klientom za každú skončenú hodinu,
c) písomné podanie na súd alebo iný orgán alebo protistrane týkajúce sa veci samej,
d) účasť na konaní pred súdom alebo iným orgánom a na konaní o zmieri, a to za každé začaté dve hodiny bez ohľadu na počet týchto za sebou nadväzujúcich úkonov vykonaných počas dvoch hodín; ak úkon alebo na seba nadväzujúce úkony trvajú viac ako štyri hodiny, patrí odmena za každé dve skončené hodiny,
e) vypracovanie právneho rozboru veci,
f) rokovanie s protistranou, a to za každú skončenú hodinu,
g) návrh na predbežné opatrenie, ak k nemu dôjde pred začatím konania, odvolanie proti takémuto rozhodnutiu o predbežnom opatrení, návrh na obnovu konania, odvolanie, dovolanie, návrh na podanie mimoriadneho dovolania,
h) vypracovanie listiny o právnom úkone alebo jej podstatné prepracovanie.

Podľa § 13 ods. 2 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb.

Podľa § 16 ods. 3 vyhlášky od klienta možno požadovať na náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné sumu vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby. Túto sumu môže advokát požadovať aj vtedy, ak sa na jej náhrade s klientom osobitne nedohodol.

Pokiaľ ide o odvolanie žalobcov v 2. a 3. rade, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací dospel k záveru, že uvedené odvolanie čo do výšky trov konania je nedôvodné.
Zo spisu vyplýva, že vstup žalobcov v 2. a 3. rade do konania bol povolený uznesením krajského súdu, sami žalobu nepodali. Skutočnosť, že žaloba žalobcu v 1. rade bola podaná tiež v prospech žalobcov v 2. a 3. rade je pre priznanie náhrady trov konania irelevantná. Ide stále o právny úkon, urobený výlučne žalobcom v 1. rade a preto jeho náhradu nemožno priznať iným účastníkom konania. Pokiaľ žalobcovia namietajú, že spoločným úkonom bolo iba zastupovanie na pojednávaní, odvolací súd sa týmto tvrdením takisto nemôže stotožniť, keď úkonom právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) nie je samotné

prevzatie zastúpenia, ktoré samo o sebe nemá atribút „právnej služby", ale iba prevzatie v spojení s prípravou zastúpenia. Je však zrejmé, že príprava zastúpenia bola spoločná pre žalobcov v 2. aj 3. rade. Preto má odvolací súd za to, že v tomto prípade šlo tiež o spoločný úkon.

Čo sa týka režijného paušálu, v tomto prípade bolo dôvodné priznať žalobcom v 2. a 3. rade náhradu režijného paušálu za 2 úkony právnej služby, teda vo výške 16, 78 eur celkovo. Pokiaľ by súd priznával náhradu trov konania žalobcom spoločne a nerozdielne, nekrátil by túto hodnotu. Keďže však priznal náhradu trov konania každému zo žalobcov v 2. a 3. rade samostatne, nebolo možné priznať obom režijný paušál za dva úkony právnej služby, pretože v tom prípade by súd v konečnom dôsledku priznal žalobcom režijný paušál za 4 úkony právnej služby, čo by sa nezhodovalo so skutočnosťou.

Žalobcom v 1.,2.,3. rade odvolací súd právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo v odvolacom konaní neboli v konaní úspešní.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.